

Grund af den som bevist foreliggende Opfyldelse af § 10 i Kontrakten fra de ældre Forpagteres Side, vilde det ikke være lykkedes ham selv med det ærede Medlems og Finantsudvalgets anbefaling at trænge igennem her i Thinget dermed.

Sagd: Jeg maa først berigtige den ærede Drdførers Referat af mine Uttringer. Han udtalte, at jeg skulde have sagt, at der forelaa en Rejskrænkelse; men jeg har kun sagt, at jeg havde en Forudsøelse af, at man stod i Begreb med at foretage en Rejskrænkelse. Dernæst har jeg ikke sagt, at Forpagterne skulde have Krav paa 100,000 Rd.; men det er den ærede Drdfører, der har tæret deres Krav dertil, og jeg kan altsaa ikke tage imod den Tilrettevisning den ærede Drdfører gav mig. Dernæst maa jeg sige, at den ærede Drdfører i dette Dieblit stillede sig fuldstændig paa Finantsministerens Standpunkt, men det gjorde han ikke før. Jeg accepterer ikke dette Standpunkt; jeg accepterer aldeles ikke den Fremstilling, som den ærede Minister har givet, og naar den ærede Drdfører i dette Dieblit omtaler Sagen som om det var afgjort, at Ministeren paa en fuldkommen tilfredsstillende Maade havde ladet Sagen undersøge, samt at Resultatet var, at Forpagterne ikke havde nogen Ret, benægte jeg, at en saadan Undersøgelse har fundet Sted. Man kan ikke lade hvilket som helst Personer, selv om Ministeren har Tillid til dem, afgjøre et Spørgsmaal om 100,000 Rd., som den ærede Drdfører tærede det til, man kan ikke dertil tage to Personer, som kun den ene af Parterne har indtænt, og hvis Kvalifikationer og Indsigt i denne Sag, kun den ene af Parterne erkender. Jeg maa gjøre opmærksom paa, at hvad jeg paataler, og hvort jeg ser en Rejskrænkelse, er, at man har unddraget Forpagterne i rette Tid, at kunne sikre sig de Bæfter, som man nu bagefter forlanger; dette kalder jeg en Rejskrænkelse. Derksom man vilde forlange saadanne Bæfter, skulde man have forlangt dem i Tide, da de kunde tilveiebringes, men ikke i det Sted have forlangt Indberetninger til Ministeriet, som Ingen kunde forstaa havde anden Hensigt, end at Regjerin-

gen vilde have Leilighed til selv at overbevise sig om, hvorvidt Forpagterne opfyldte de Forpligtelser, som man nu bagefter forlanger, at de for Domstolene skulle føre Beviset for. Derksom man i Tide havde sagt Forpagterne dette, eller derksom Regjeringen selv mente, at de ikke havde opfyldt deres Pligt, og underrettede Forpagterne derom, da kunde Sagen have været undersøgt, og Forpagterne kunde enten have efterkommet Regjeringens, Dulle eller have tilbagevist Regjeringens muligen urigtige Opfattelse, men efter at have gjemt Indsigelsen i de 10 Aar, da Beviset kunde have været ført, kan man ikke nu forlange det, uden at krænke Ret og Billighed imod Forpagterne.

Madsen: Det forekommer mig dog, at det ærede Medlem stiller § 10 i Kontrakten aldeles paa Hovedet, thi han taler bestandig om, at der efter § 10 paabøiles Forpagterne en Forpligtelse, men saaledes kan jeg ikke læse denne Paragraf. Efter § 10 i Kontrakten paaligger der Staten en Forpligtelse, naar Forpagterne ved Forpagtningstidens Udlob kunne godtgjøre, at de paa særlig Maade have forbedret Uferskifferiet, saaledes at Forpagtningssummen kan blive større end den, de have været. Jeg veed heller ikke rigtig, hvorledes denne Sum af 100,000 Rd. er kommen frem, thi der staar kun, at Forpagterne i det Tilfælde, at de kunne bevise Forbedringen, kunne fordrø Halvdelen af den Sum, hvormed Forpagtningssummen ved en ny Auktion overstiger den forrige Forpagtningssum, men naar man nu ser, hvad Forpagtningssummen blev efter den sidste Kontrakt, og hvad den var før, kan der dog herken blive Tale om 50,000 Rd. eller 100,000 Rd. (Stemmer: 5 Aar). Jeg læser ikke Kontrakten saaledes; jeg læser, at hvad der i den foregaaende Tid er forbedret, skulle Forpagterne have godtgjort med Halvdelen af den Sum, hvormed den nye Forpagtningssum aarlig overstiger den forrige, men selv om Ordene kunne fortolkes saaledes, at de skulde angaa de 5 Aar, kan jeg dog ikke læse dem anderledes, end at det er Statskassen, som har en Forpligtelse, ikke Forpagterne. Naar